

Sygn. akt: IV U 507/18

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych  
w składzie następującym:

**Przewodniczący: SSR Anna Garncarz**

Protokolant: Dominika Gorząd

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2019 r. we W.

sprawy z odwołania **L. S.**

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...)

z dnia 13 lipca 2018 r. znak: (...). (...)

w sprawie **L. S.**

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...)

**o ustalenie stopnia niepełnosprawności**

I. **oddala odwołanie;**

II. **nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania.**

## UZASADNIENIE

Wnioskodawca L. S. wniósł odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 13 lipca 2018 r., w którym utrzymano w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we W. z dnia 28 maja 2018 r., w którym (...) zaliczył wnioskodawcy do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim. W uzasadnieniu decyzji, strona pozwana wskazała, że po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawcy, brak jest podstaw do zaliczenia go do osób niepełnosprawnych w stopniu wyższym niż lekki.

W uzasadnieniu swojego odwołania wnioskodawca wskazał, że nie zgadza się z treścią orzeczenia, jego stan zdrowia i nawracające stany chorobowe nie pozwalają mu na normalne funkcjonowanie. Wnioskodawca wskazał, że wnosi o przyjrzeniu się jego chorobie, gdyż nigdy nikt wcześniej tego nie zrobił.

W odpowiedzi na odwołanie Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., wniósł o oddalenie odwołania wnioskodawcy, z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, iż skład orzekający stwierdził, że werdykt organu I instancji jest zgodny z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa, wobec czego utrzymał w mocy orzeczenie organu I instancji, który zaliczył wnioskodawcę do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim. Brak jest podstaw do zaliczenia wnioskodawcy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca urodził się w dniu (...)

W dniu 5 kwietnia 2018 r. wnioskodawca złożył wniosek do (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we W. o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności po raz pierwszy.

W dniu 27 stycznia 2017 r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we W. zaliczył wnioskodawcę do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim od 1 stycznia 2017 r, 5 kwietnia 2018 r. do 31 maja 2020 r. symbol 07-S.

Wnioskodawca nie zgodził się z tym orzeczeniem i wniósł odwołanie.

Orzeczeniem z dnia 13 lipca 2018 r. strona pozwana utrzymała w mocy zaskarżone orzeczenie.

**Dowód:** akta orzecznicze wnioskodawcy ( załącznik).

Wnioskodawca z wykształcenia jest z zawodu technik robót wykończeniowych, pracował w ochronie, pali tytoń.

Wnioskodawca jest budowy ogólnej prawidłowej, atletycznej, skóra czysta, ma tkankę podskórną wykształconą prawidłowo, węzły chłonne obwodowe niepowiększone, głowa średniowymiarowa, opukowo niebolesna, gałki oczne osadzone i ruchome prawidłowo, nos drożny, uszy prawidłowe, śluzówka jamy ustnej czysta. Braki w uzębieniu, korzenie. Szyja prawidłowa. Tarczycza niepowiększona. Klatka piersiowa wysklepiona i ruchoma oddechowo prawidłowo. Granice płuc i serca prawidłowe. Nad płucami szmer pęcherzykowy. Akcja serca miarowa 72/min. Tętno czyste, prawidłowo akcentowane. Brzuch powyżej poziomu klatki piersiowej, miękki bez oporów patologicznych. Bolesność uciskowa podbrzusza prawego. Wątroba niepowiększona, śledziona niemacalna. Kręgosłup o zachowanych krzywiznach fizjologicznych i prawidłowej czynnej ruchomości. Poszerzeniem obrysów kolana lewego- zgięcie 0-100 stopni. Ruchomość stawów obwodowych w normie. Ukrwienie kończyn prawidłowe. Żyłki kończyn dolnych C-5. Chód z utykaniem na kończynę lewą, wydolny - używa kuli łokciowej. Wydolny krążeniowo i oddechowo. Waga 120 kg., wzrost 178 cm, RR 160/100 mmHg.

U wnioskodawcy występują żyłki kończyn dolnych C-5-zespół pozakrzepowy, nadciśnienie tętnicze I stopnia (...), zmiany zwyrodnieniowe kolana lewego, hiperlipidemia mieszana, otyłość, wodniak jądra, stan po rzyty podudzia prawego 2014r.

Wnioskodawca nie może zostać zaliczony do wyższego niż lekki stopień niepełnosprawności.

Występujące u wnioskodawcy żyłki kończyn dolnych przebiegają z objawami niewydolności żyłnej ale bez czynnych zmian skórnych. Nadciśnienie tętnicze ma charakter łagodny, przebiega bez istotnych powikłań i prawidłowo reaguje na farmakoterapię. W tym stopniu zaawansowania nie upośledza ono funkcji układu krążenia a wnioskodawca jest wydolny krążeniowo i oddechowo. Zmiany zwyrodnieniowe kolana lewego nie upośledzają istotnie funkcji stawu a co za tym idzie lokomocyjnej i podporowej kończyny. Zaostrzenia choroby zwyrodnieniowej mogą być leczona z trybie ambulatoryjnym, wyjątkowo w ramach krótkotrwałej niezdolności do pracy. Stan somatyczny wnioskodawcy ( w tym głównie otyłość ) powoduje ograniczenie do ciężkiej pracy fizycznej, pracy wymagającej długotrwałego stania jednak nie wyczerpuje to definicji umiarkowanego stopnia niepełnosprawności gdyż wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy i nie wymaga pomocy osoby drugiej. Stan wnioskodawcy umożliwia wykonywanie pracy lekkiej fizycznie, prac porządkowych, dozoruujących i podobnych.

**Dowody:** opinia biegłego internisty k. 10

Opinia uzupełniająca biegłego internisty k. 31

Dokumentacja medyczna wnioskodawcy

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r., nr 12, poz. 721 ze zm.) rozróżnia trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

W myśl art. 4 ust. 3 w/w artykułu, do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Art. 4 ust. 2 ustawy stanowi, że do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Natomiast zgodnie z art.4 ust. 1 cytowanej ustawy do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zatem zaliczenie do któregośkolwiek stopnia niepełnosprawności wymaga spełnienia przesłanek warunkujących jego otrzymanie, które zostały zdefiniowane w art. 4 wyżej wskazanej ustawy.

Wobec medycznej natury okoliczności spornych, które były istotne dla rozpoznania niniejszej sprawy, ich wyjaśnienie, wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych sądowych.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego internisty na okoliczność ustalenia, czy wnioskodawca może być zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w rozumieniu art.4 ust. 2 ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jeżeli tak to od kiedy, jaki jest symbol tego stopnia niepełnosprawności, czy naruszenie sprawności organizmu jest trwale czy okresowe i na jaki czas oraz czy zasadne jest zaskarżone orzeczenie strony pozwanej.

Powołany w sprawie biegły sądowy stwierdził u wnioskodawcy m. in. żylaki kończyn dolnych C-5-zespół pozakrzepowy, nadciśnienie tętnicze I stopnia (...), zmiany zwyrodnieniowe kolana lewego, hiperlipidemia mieszana, otyłość, wodniak jądra, stan po róży podudzia prawego 2014r.

Jednak w ocenie biegłego występujące schorzenia nie dają podstaw do uznania, aby wnioskodawca mógł być zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Biegły jednoznacznie wskazał, że: „ .... Występujące u wnioskodawcy żylaki kończyn dolnych przebiegają z objawami niewydolności żylniej ale bez czynnych zmian skórnych. Nadciśnienie tętnicze ma charakter łagodny, przebiega bez istotnych powikłań i prawidłowo reaguje na farmakoterapię. W tym stopniu zaawansowania nie upośledza ono funkcji układu krążenia a wnioskodawca jest wydolny krążeniowo i oddechowo. Zmiany zwyrodnieniowe kolana lewego nie upośledzają istotnie funkcji stawu a co za tym idzie lokomocyjnej i podporowej kończyny. Zaostrzenia choroby zwyrodnieniowej mogą być leczona z trybie ambulatoryjnym, wyjątkowo w ramach krótkotrwałej niezdolności do pracy. Stan somatyczny wnioskodawcy ( w tym głównie otyłość ) powoduje ograniczenie do ciężkiej pracy fizycznej, pracy wymagającej długotrwałego stania jednak nie wyczerpuje to definicji umiarkowanego stopnia niepełnosprawności gdyż wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy i nie wymaga pomocy osoby drugiej. Stan wnioskodawcy umożliwia wykonywanie pracy lekkiej fizycznie, prac porządkowych, dozoruujących i podobnych....”

W swojej opinii uzupełniającej biegły dodatkowo wskazał, że: „...Dokumentacja medyczna stanowi jedynie o prowadzonej fizykoterapii i zaplanowanym leczeniu sanatoryjnym. Dokumentacja ta potwierdza rozpoznanie ustalone przez biegłego. Stan somatyczny powoda, jak zaznaczył biegły w opinii, powoduje ograniczenia do pracy ciężkiej

fizycznie czy pracy wymagającej długotrwałego stania i przemieszczania się co jednak nie wyczerpuje definicji umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ( całkowita niezdolność do pracy lub konieczność pomocy w życiu codziennym i pełnieniu ról społecznych ). Nadesłana dokumentacja nie może być podstawą do zmiany opinii, którą biegły podtrzymuje...”

Zatem biegły jednoznacznie stwierdził, iż stopień zaawansowania rozpoznanych schorzeń nie uzasadnia przyjęcia iż wnioskodawca jest niepełnosprawny w stopniu wyższym niż lekki.

W ocenie biegłego orzeczenie strony pozwanej odzwierciedla stan rzeczywisty i jest zgodne z obowiązującymi przepisami i w związku z tym należy uznać za zasadne orzeczenie (...) w zakresie zaliczenia wnioskodawcy do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego na podstawie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach (...) i aktach przedmiotowej sprawy, które zostały sporządzone przez podmioty profesjonalne i uprawnione oraz których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Odnosząc się do opinii biegłego sądowego Sąd uznał za wiarygodne opinie sporządzone przez niego w toku niniejszego postępowania.

W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie biegłego sądowego są rzetelne, racjonalne, wewnętrznie spójne, logiczne, oparte na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy a Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, w szczególności że wnioskodawca jest niepełnosprawny w stopniu lekkim, zatem orzeczenie organu rentowego było zasadne.

Biegli sądowi obowiązani są zaś orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonym przez biegłych opinią, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że są to specjaliści z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzeczniczym.

Wydający w sprawie opinię biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron.

Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłych, jak i ich rzetelności przy wydaniu opinii.

Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Sąd podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż „Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń”.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Samo niezadowolenie stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych, tym bardziej, gdy strony nie zgłosiły do nich żadnych konkretnych zastrzeżeń.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić

rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania.

Warto zarazem zwrócić uwagę na to, że opinia nie stanowiła jedynej fachowej wypowiedzi na temat stanu zdrowia wnioskodawcy. Jeszcze na etapie postępowania administracyjnego wnioskodawca został poddany badaniom przeprowadzonym przez zespoły lekarskie, które także wykluczyły potrzebę zaliczenia go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Tej zbieżności ocen poszczególnych zespołów lekarskich, wydających swoje opinie niezależnie od siebie, nie można w żaden sposób deprecjonować, lecz trzeba potraktować ją jako dodatkową okoliczność przemawiającą za rzetelnością i prawidłowością opinii sporządzonych przez biegłych. Również dokumentacja medyczna przedłożona przez wnioskodawcę nie dawała podstaw do zmiany zajętego w tym zakresie stanowiska.

Podkreślenia wymaga to, iż subiektywne odczucia wnioskodawcy co do stanu jego zdrowia, nie znajdują odzwierciedlenia w dowodach z opinii biegłych sądowych i nie mogą stanowić podstaw do zmiany decyzji Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., albowiem Sąd orzeka na podstawie całościowego materiału dowodowego a w szczególności dokumentacji medycznej.

W niniejszej sprawie, wnioskodawca wniósł zastrzeżenia do opinii biegłych sądowych, podnosząc szereg argumentów i składając dodatkową dokumentację.

Mając to na uwadze, sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego internisty.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (H. Dalka, "Ciężar dowodu w polskim procesie cywilnym", s. 51, 83, 118-119, Wyd. Prawnicze, Warszawa 1998). Wskazywane przepisy rysują zatem reguły dotyczące dochodzenia i dowodzenia roszczeń. Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2003 r., sygn. akt I ACa 1457/03, OSA 2005/3/12; wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/poz. 76 wraz z glosa aprobującą A. Zielińskiego, Palestra 1998/1-2/204). (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014 r. I ACa 286/14 LEX nr 1511625)

Z powyższych względów Sąd nie widział potrzeby uzupełniania opinii biegłych, a tym bardziej – zlecenia sporządzenia opinii kolejnemu biegłemu. Stanowisko to jest zgodne z utrwaloną w orzecznictwie Sądu Najwyższego linią orzecniczą. I tak w wyroku z dnia 15 lutego 1974 r. (sygn. II CR 817/73, nie publ.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dowód z opinii biegłego jak i instytutu ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów a w szczególności art. 217 § 1 kpc. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 kpc Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu,

gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

W wyroku z dnia 21 listopada 1974 r. (sygn. II CR 638/74, OSPiKA 1975/5/108) Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli opinia biegłego jest tak kategoryczna i tak przekonywująca, że sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych.

Mając powyższe na uwadze, iż stan zdrowia wnioskodawcy i dolegliwości jakich doznaje nie naruszają sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym orzeczenie innego niż lekki stopień niepełnosprawności Sąd w pkt I wyroku oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Orzeczenie jak w pkt II wyroku Sąd oparł o treść art. 98 w zw. z 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t.).